

V. Metodické doporučení pro osoby poskytující péči dle § 15 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

POSTUP PŘI VÝSKYTU VYSOCE NEBEZPEČNÉ NÁKAZY NEBO PODEZŘENÍ NA NI

(vypracováno pracovní skupinou Jihočeského kraje pro řešení vysoce nebezpečných nákaz)

- I. V případě výskytu vysoce nebezpečné nákazy (dále jen VNN) nebo podezření na ni je postupováno podle příslušných ustanovení zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění a navazující vyhlášky Ministerstva zdravotnictví, kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče, v platném znění.
- II. Účelem metodického doporučení, dále uvedeného v bodě III., je usměrnit v rámci Jihočeského kraje (JČK) postup lékařů, jako osob poskytujících péči dle zákona č. 258/2000 Sb., v případě výskytu VNN nebo podezření na ni, a to s ohledem na zásady řešení takovéto mimořádné události, které jsou stanoveny v Havarijním plánu Jihočeského kraje.

Pro potřebu tohoto dokumentu se VNN rozumí onemocnění s velkou infekciositou, mortalitou a následným závažným celospolečenským dopadem. Tato onemocnění mohou být na naše území zavlečena importem nebo bioterorismem. Importem např. hemoragické horečky (Lassa, Ebola, Marburg a jiné), dále onemocnění způsobená poxviry (pravé a opičí neštovice) nebo onemocnění SARS. Zavlečení těchto nákaz je reálné, neboť se zvýšila dostupnost všech částí světa a zvýšil se počet občanů navštěvujících oblasti s možným rizikem (jihovýchodní Asie, Jižní Amerika, subsaharská Afrika).

Bioteroristický útok může být zaměřen na šíření varioly, antraxu nebo zneužití toxinů. Způsob použití infekčních agens či toxinů může být rozmanitý, od přímého infikování osob až po kontaminaci životně důležitých komodit.

Cílem jsou preventivní opatření ke snížení rizika expozici nákaze a k ochraně veřejného zdraví.

III. Doporučený postup lékařů v případě výskytu VNN nebo podezření na ni:

1. **V rámci vyšetření pacienta s příznaky odpovídajícími klinickému obrazu VNN je nutno zjistit podrobnou cestovní anamnézu pacienta (zjistit místa a charakter pobytu v posledních 21 dnech, způsob ubytování, stravování, dopravy a charakter kontaktů s dalšími osobami).**
2. **Pacienta se suspektní VNN neprodleně na místě izolovat od ostatních osob (např. v ordinaci) a současně zabezpečit odpovídající ochranu osob aplikací vhodných a dostupných ochranných prostředků, tj. například:**
 - a) U zdravotnického personálu aplikovat:
 - polomasku, v případě nedostupnosti polomasky pak minimálně třívrstvou papírovou ústenku,
 - ochranné brýle nebo štít,
 - rukavice.
 - b) Pacienta zajistit běžnou ochrannou rouškou (ústenkou), lépe polomaskou bez ventilku.

Uvedené ochranné prostředky si lze zajistit u odborných firem poskytujících speciální ochranné pomůcky. Přehled firem je dostupný např. na internetu (www.seznam.cz - *Firmy – zadat např.: heslo: prodej ochranných pracovních pomůcek*).

3. **Výskyt VNN nebo podezření na její výskyt neprodleně ohlásit na Krajské zdravotnické operační středisko Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje (dále jen ZZS JČK) prostřednictvím tísňového volání čísla 155.** Tomuto operačnímu středisku je nutno sdělit veškeré potřebné informace (zejména klinický stav pacienta, cestovní anamnézu a dostupné informace o epidemiologických souvislostech).

Na základě těchto informací bude ohlašující lékař zpětně telefonicky kontaktován Krajským zdravotnickým operačním střediskem ZZS JČK za účelem ověření a upřesnění ohlášených informací a následně i epidemiologem Krajské hygienické stanice Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích (dále jen KHS JČK), který lékaři upřesní další postup včetně případného zásahu složek integrovaného záchranného systému JČK (HZS JČK, pořádkových hlídek PCR, Biohazard týmu ZZS JČK s infektologem Nemocnice Č. Budějovice, a.s., a Výjezdní skupiny KHS JČK) s tím, že velitelem zásahu bude velitel jednotky požární ochrany HZS JČK.

4. **Do doby vydání dalších pokynů ze strany Krajského zdravotnického operačního střediska ZZS JČK nebo epidemiologa KHS JČK a příjezdu zasahujících složek integrovaného záchranného systému JČK je nutno lékařem zabezpečit dle možností zejména tato protiepidemická a jiná opatření:**

- 4.1 **Sledovat vitální funkce pacienta a poskytovat mu odpovídající lékařskou péči.**
- 4.2 **Zamezit vstupu dalších osob** do prostoru zdravotnického zařízení (čekárna, ordinace apod.).
- 4.3 **Osoby, které byly ve styku s pacientem** (tzv. osoby v blízkém kontaktu) **izolovat** dle místních možností a **upozornit je na možnost uložení karanténních opatření.**
- 4.4 Dle možností **vyhotovit seznam osob v blízkém kontaktu** a tento předat po příjezdu členu Výjezdní skupiny KHS JČK.
- 4.5 **Připravit pacienta k případnému převozu na izolaci** do příslušného zdravotnického zařízení (vysvětlit důvody převozu k izolaci, pacienta vhodně uklidnit pro případ jeho převozu ve speciálním transportním lůžku, tzv. biovaku).
- 4.6 Pro potřeby epidemiologa KHS JČK **připravit stručnou informaci** o stavu pacienta a o dosud provedených opatřeních.
5. **Další postup a nezbytná opatření k řešení situace budou na místě upřesněny epidemiologem KHS JČK po příjezdu Výjezdní skupiny KHS JČK.**
Půjde zejména o uložení karantény osobám v blízkém kontaktu s pacientem, o úpravy provozního režimu v místě zásahu a o pokyny k zajištění desinfekce.
6. **Definitivní rozsah protiepidemických opatření a dobu jejich trvání** na základě posouzení epidemiologa KHS JČK **ukládá orgán ochrany veřejného zdraví.** Karanténa trvá po dobu maximální inkubační doby od posledního kontaktu s případem nebo po dobu jeho případného vyřazení.

V Českých Budějovicích 01. 07. 2011

Za členy pracovní skupiny JČK pro řešení VNN:

MUDr. Jitka Luňáčková
vedoucí odboru
protiepidemického
KHS JČK

MUDr. Václav Chmelík
primář infekčního oddělení
Nemocnice Č. Budějovice, a.s.

MUDr. Jan Tuček
náměstek pro kriz. řízení
ZZS JČK

MUDr. Michal Pelíšek
předsedající Krajské rady
ČLK